

REPUBLICA MOLDOVA

Datele Biroului Național de Statistică (BNS) indică ajustarea deficitului comercial cu bunuri cu 1.8% an/an la 3.4 miliarde USD în perioada ianuarie – septembrie, pe fondul diminuării importurilor cu 4.8% an/an la 6.4 miliarde USD, în contextul nivelurilor ridicate ale inflației, costurilor de finanțare și incertitudinilor. Exporturile de bunuri au scăzut cu 8.0% an/an la 3.0 miliarde USD, pe fondul climatului dificil din economia mondială și din economia europeană.

Banca Națională a Moldovei (BNM) a revizuit în sus prognoza pentru ritmul mediu anual al prețurilor de consum din 2023 cu 0.3 puncte procentuale la 13.6% și în jos previziunea pentru rata medie anuală din 2024 cu 0.3 puncte procentuale la 4.5%.

În a treia săptămână din noiembrie piața financiară a încorporat climatul din piețele internaționale și factorii interni.

La nivelul pieței monetare ratele de dobândă au scăzut: CHIBOR la trei luni cu 3.8% la 9.04%, iar CHIBOR la șase luni cu 3.9% la 9.45%, aspect reflectat în al doilea grafic.

Scăderi ale ratelor de dobândă au fost înregistrate și pe piața titlurilor de stat săptămâna trecută: la trei luni cu 4.4% la 3.44%, iar la șase luni cu 9.1% la 6.18%. Ministerul Finanțelor s-a împrumutat cu 84.6 milioane lei prin bonuri de trezorerie pe trei luni, 920.9 milioane lei prin bonuri pe șase luni și 1 miliard lei prin bonuri pe 12 luni la costuri medii anuale de 3.48%, 6.28%, respectiv 6.54%.

EUR/MDL s-a apreciat cu 1.6% la 19.4268, iar USD/MDL a stagnat la 17.9032 la BNM.

INTERNAȚIONAL

Încrederea investitorilor din **Zona Euro** s-a ameliorat în noiembrie (indicatorul ZEW la maximum din februarie), evoluție care exprimă perspective mai bune pentru activitatea economică în 2024, după ce ritmul anual al PIB a decelerat la 0.1% în T3 2023. Totodată, balanța comercială cu bunuri a înregistrat un sold de 16.3 miliarde EUR la nouă luni din 2023, în ameliorare raportat la deficitul de 278.3 miliarde EUR din intervalul similar din 2022. Pe de altă parte, industria s-a ajustat cu 1.1% lună/lună și cu 6.9% an/an în septembrie, pe fondul declinului comerțului internațional și nivelurilor ridicate ale costurilor de finanțare și incertitudinilor. Nu în ultimul rând, Comisia Europeană previzionează creșterea PIB-ului an/an cu 0.6% în 2023, 1.2% în 2024 și 1.6% în 2025. Economia **Rusiei** (în primele 15 ale lumii, cu un PIB nominal de 2.28 trilioane USD) a crescut pentru al doilea trimestru la rând în T3, ritmul anual accelerând la 5.5%, cea mai bună evoluție din T4 2021.

În **România** decelerarea comenzilor noi în industria prelucrătoare la 1.9% an/an în septembrie exprimă persistența unui climat dificil în industrie pe termen scurt, după ce producția s-a ajustat cu 5.1% an/an la nouă luni. De altfel, PIB-ul a crescut în T3 cu ritmuri în decelerare la 0.4% trimestru/trimestru și 0.2% an/an (majorare cu 1.1% an/an în perioada ianuarie-septembrie, interval în care investițiile străine directe s-au redus la 5.06 miliarde EUR). Pe de altă parte, deficitul de cont curent s-a ajustat cu 24.1% an/an la 16.1 miliarde EUR în primele nouă luni din 2023. Nu în ultimul rând, dinamica anuală a prețurilor de consum a decelerat la 8.07% în octombrie, minimum din noiembrie 2021. Știrile macroeconomice din principalele blocuri economice ale lumii, informațiile privind companiile listate și dinamica din piețele internaționale de materii prime au avut impact pe piața financiară mondială săptămâna trecută. Ratele de dobândă la titlurile de stat pe scadența 10 ani au scăzut, indicii bursieri s-au majorat, iar cursul mediu al dolarului american a continuat să se deprecieze raportat la EUR (referința BCE).

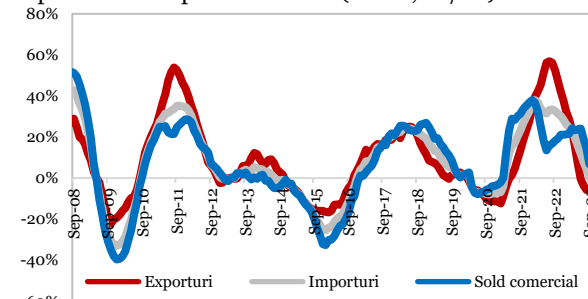
Calendar macroeconomic săptămânal

R. Moldova	20 noiembrie	Producția industrială (Sep)
Zona Euro	20 noiembrie	Construcțiile (Sep)
România	20 noiembrie	Sectorul de construcții (Sep)
România	20 noiembrie	Locurile de muncă vacante (T3)
Rusia	22 noiembrie	Prețurile de producător (Oct)
Zona Euro	23 noiembrie	Industria prelucrătoare, ind. PMI (Noi)
Zona Euro	23 noiembrie	Sectorul de servicii, ind. PMI (Noi)
R. Moldova	24 noiembrie	Transportul de mărfuri (Sep)
R. Moldova	24 noiembrie	Transferurile de mijloace bănești (Sep)
Germania	24 noiembrie	Climatul de afaceri, ind. IFO (Noi)
România	24 noiembrie	Indicatorii monetari (Oct)

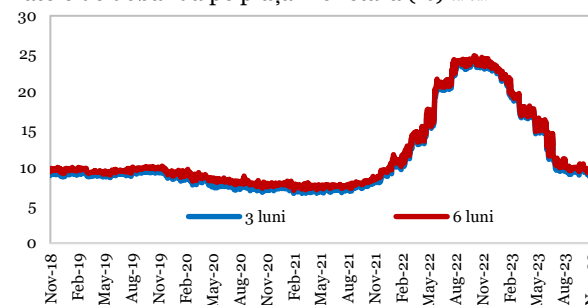
pieța monetară	17-Noi-2023	5 zile (%)	an/an (%)
CHIBOR (3L)	9.04	(3.8)	(61.8)
CHIBOR (6L)	9.45	(3.9)	(60.7)
EURIBOR (3L)	3.984	(0.2)	121.1
EURIBOR (6L)	4.064	(0.2)	77.2
LIBOR (3L)	5.6285	(0.2)	20.4
LIBOR (6L)	5.7917	(0.9)	13.1
pieța de capital	17-Noi-2023	5 zile (%)	an/an (%)
DJIA	34,947.3	1.9	3.6
EuroStoxx 50	4,340.8	3.4	10.6
MOEX	3,206.3	(1.1)	44.9
BET	14,692.8	1.1	25.8
pieța valutară	17-Noi-2023	5 zile (%)	an/an (%)
EUR/USD	1.0915	2.1	5.3
EUR/MDL	19.4268	1.6	(2.5)
USD/MDL	17.9032	0.0	(6.4)
RON/MDL	3.9087	1.5	(3.5)
cotații mărfuri	17-Noi-2023	5 zile (%)	an/an (%)
petrol (WTI) (\$/bbl)	75.9	(1.7)	(7.0)
aur (\$/uncie)	1,980.8	2.1	12.5
macro indicatori	perioada	an/an (%)	nivel (%)
PIB real	T2 2023	(2.2)	
rata inflației IPC	Oct-2023	6.34	
rata șomajului	T2 2023		3.80
rata de dobândă de politică monetară	din 07-Noi-2023		4.75

Sursa: BNM, BNS, Bloomberg

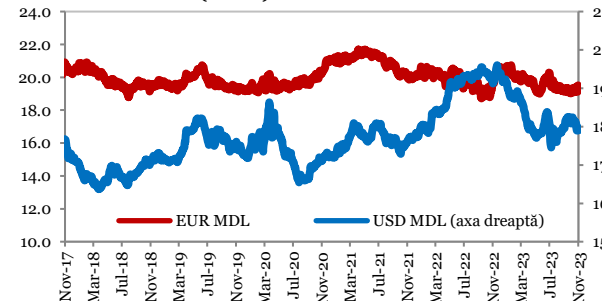
exporturi vs. importuri bunuri (MA12, an/an) sursa: BNS

ratele de dobândă pe piața monetară (%) sursa: BNM

cursul de schimb (MDL) sursa: BNM

ANALIZĂ

dr. Andrei Rădulescu

Director Analiză Macroeconomică | Banca Transilvania
(+4)0374.697.575 | (+4)0754.035.080 | (+4)0730.727.516
andrei.radulescu@bancatransilvania.ro

VÂNZĂRI & TRANZACȚIONARE

Natalia Paraschiv

Director Trezorerie | Victoriabank
(+373) 22.576.350 | (+373) 69.295.131
natalia.paraschiv@vb.md

Grupul Financiar Banca Transilvania

- cursuri case de schimb [accesează AICI](#)
 - depozite – persoane juridice [accesează AICI](#)
 - carduri bancare [accesează AICI](#)
 - titluri de stat și operațiuni REPO [accesează AICI](#)
 - tranzacționare pe Bursa de Valori din Moldova [accesează AICI](#)
-
- finanțări rapide către persoane fizice, credite de consum pentru nevoi personale sau pentru achiziții în rate în locațiile comercianților parteneri [accesează AICI](#)
-
- acces rapid și simplificat la suport financiar în vederea achiziției de bunuri de folosință îndelungată; se adresează persoanelor juridice, companii mici, mijlocii și corporate [accesează AICI](#)
-
- soluții de finanțare și management pentru folosința autovehiculelor, împreună cu administrarea externalizată a tuturor operațiunilor de care depinde funcționarea flotei auto [accesează AICI](#)
-
- soluții de finanțare pentru afacerile mici [accesează AICI](#)
-

LIMITAREA RĂSPUNDERII

Acest raport este publicat în Republica Moldova de către Banca Comercială "Victoriabank", o instituție financiar-bancară ale cărei activități sunt reglementate și supravegheate de Banca Națională a Moldovei (BNM) și Comisia Națională a Pieței Financiare (CNPF). În baza licenței CNPF de societate de investiții de categoria „C” seria CNPF nr. 000820 din 15.03.2015, Banca Comercială "Victoriabank" are dreptul să desfășoare cercetări în investiții și analiza financiară sau orice altă formă de recomandare generală privind tranzacțiile cu instrumente financiare. Analizii financiare și/sau persoanele care difuzează rapoartele emise de către Banca Comercială "Victoriabank", nu au interese personale și nu se află în conflict de interese în raport cu instrumentele financiare la care se referă raportul. Remunerația autorilor rapoartelor de analiză nu este în niciun fel influențată de opiniile exprimate în cadrul acestora. Informația cuprinsă în Rapoartele de analiză emise de către Banca Comercială "Victoriabank" nu constituie o informație privilegiată, în sensul Legii nr. 171/2012 privind piața de capital, Banca Comercială "Victoriabank" respectând în totalitate cerințele legale privind gestiunea informației privilegiate și cele privind prevenirea abuzului de piață. Informațiile care stau la baza acestor rapoarte au fost obținute din surse publice, considerate, în limita datelor disponibile publice, relevante și de încredere. Atragem atenția cu privire la faptul că acuratețea/corectitudinea acestor informații din surse publice nu poate fi verificată, atestată și/sau contestată de instituția noastră. Opiniile analitice exprimate în rapoarte reflectă punctul de vedere al analiștilor la momentul publicării, rezultat prin raționament independent cu metode analitice specifice. Opiniile au fost exprimate cu bună-credință, cu prezumția veridicității sursei, fără omisiuni intenționate și în condiții limitate de acces la informații: a existat acces doar la datele și informațiile făcute publice de către instituții publice, organisme și organizații naționale și internaționale. Rapoartele de analiză emise de către Banca Comercială "Victoriabank" au un caracter pur informativ, nefiind concepute/prevăzute cu scopul utilizării ca instrumente auxiliare în procesul de luare a deciziilor de investiții și nici cu scopul utilizării acestora în orice etapă a prestării unor servicii sau activități de investiții, Banca Comercială "Victoriabank" neavând nici o obligație legală sau de orice altă natură față de persoana în discuție ce ar deriva din publicarea acestor rapoarte de analiză. Valoarea instrumentelor financiare la care se face referire în analizele elaborate fluctuează în timp, iar performanța trecută nu constituie sub nicio formă un indicator pentru performanța viitoare. Totodată, subliniem faptul că investițiilor le sunt asociați factori de risc, care nu sunt totalmente explicați în rapoarte. Altfel spus, Banca Comercială "Victoriabank" sau orice colaborator nu sunt responsabili pentru niciun fel de pierdere directă și/sau potențială rezultată din utilizarea elementelor publicate în raport.

Reproducerea totală sau parțială a acestui raport este permisă doar cu aprobare explicită și doar prin menționarea sursei.